

GRADU PANEL
GHEO
Disco Titanic

roman

POLIROM
2022

Cuprins

Partea I

1. Bere rece	9
2. Film	33
3. Păine și sare	96
4. Ciorbă de pește	143
5. Teatru murdar	174

Prolog

6. Diavolii	229
-----------------------	-----

Partea a II-a

7. Tăvălugul	323
8. Riva	370
9. Nasturele alb	418
10. Orgasm electric	440
11. Ambasadorii	491

Epilog

12. <i>Daleka obala</i>	515
-----------------------------------	-----

Multumiri	521
---------------------	-----

— Bravo, sine! repeta maică-sa. Îmi place că te ţii de treabă acolo! spuse ea tare, ca să se audă și în camera alăturată.

Îi zimbi cuminte. Acum era momentul să atace.

— Da, mama, mă țin! Dar te rog eu frumos, pot să ies diseară puțin în oraș? După ce-mi fac temele pe miine, acu' mi le fac, nu-i nici o problemă, pe cuvînt! Dar băieții zic... și aș ieși un pic și eu cu ei diseară...

— Care băieți? se auzi vocea lui taică-său din camera de zi.

— Păi, băieții... Mircea și Vali... cred, zise el tare și supus.

— Du-te, Vlăduțu, du-te, se grăbi să-i zică maică-sa, aruncînd o privire spre living. Numai să nu stai tîrziu noaptea. Vezi cîte se întîmplă în oraș.

— După ce-ți faci lectiile! completă tîrziu și inutil taică-său din încăperea alăturată, după care adăugă, pe alt ton, concomitent cu un zgomot surd, de metal lovit de lemn: Futu-i!

Își culese repede servietă de școală de pe hol, azvîrli carnetul de note în ea și intră în camera lui, aplecînd ușor capul, ca să nu se lovească de rama de lemn a ușii. O mai pătîse. Avea saisprezece ani și aproape un metru nouăzeci, fapt ce stîrnea comentariile mirate și amuzate ale părintilor, care nu depășeau nici unul un metru șaptezeci, că de unde să fi răsărit ditarnai prăjina la ei în familie? Numai dacă nu și-o fi înșelat Dragana bărbatul cu vreun baschetbalist sîrb, cum glumea taică-său la cîte o petrecere, cînd venea momentul să-si laude flăcăul înalt, frumos și deștept, elev la liceul Loga, într-o clasă de elită, mate-fizică... dar de-acum cu asta se terminase. Rămăsese doar înalt și frumos – și doar în ochii maică-sii, care îl apăra neabătut

în fața lui taică-său, încercind să-i prezinte neghiobia drept bunătate.

Doar că fusese o neghiobie, o știa foarte bine. Se întimplase în vară, la examenul de treaptă, între clasa a zecea și a unsprezecea. Pentru el examenul ar fi trebuit să fie mai mult formal, nu pentru că ar fi fost cel mai bun din clasa lui de elită – deși nici chiar codaș nu era –, ci pentru că nu era tocmai un examen de-adevăratelea, cu o concurență reală, ca la admiterea la facultate. E drept că la C.D. Loga se înscriau la examenul de treaptă și liceeni din alte școli, cu speranța că vor ajunge să învețe acolo, dar puțini reușeau: liceul era într-adevăr bun și pretențios, asa că nou-veniți nu aveau aproape nici o șansă să-i înlăture pe ai casei. Cei care nu reușeau, adică majoritatea, umpleau în toamnă locurile rămase la liceele de proastă reputație, pe care nici un părinte cu pretenții nu le dorea pentru copiii săi: licee agricole, licee industriale sau școli profesionale. Așa că el n-ar fi trebuit să aibă nici o problemă. Nu, n-ar fi trebuit.

Era sfîrșitul lui iunie și dimineața examenului de fizică. La cel de matematică, din urmă cu două zile, se descurcase minunat și o știa: rezolvase problemele în mai puțin de o oră, predase foaia de examen cu demnitatea cuvenită costumului cenușiu, cu cravată, pe care îl purta a doua sau a treia oară în viață, și ieșise pe coridorul liceului cu același aer grav, matur, deși îi venea să țopăie de bucurie. Iar acum, la al doilea examen, privea foaia alb-gălbui din fața lui, cu colțul din dreapta, în care își scrisese numele, indoit, sigilat și stampilat, și simțea cum îl cuprinde bucuria. Mîna îi zvîneci pe bancă și stiloul zgîrile puțin lemnul găbului, prost lăcuit. Profesorul supraveghetor tocmai scrisese subiectele pe tabla neagră din sticlă și el văzu – bănu, știi! – că o să scoată o notă bună, cel puțin

nouă, dacă nu chiar ceva apropiat de zece. Își trecu mîna prin păr. Își aranjă cravata subțire, de piele neagră. Pândi în jur. Colegii lui stăteau la fel de cuminți și de frumos îmbrăcați, cîte unul în fiecare bancă, uitîndu-se la subiecte. Unii dădeau mărunt din buze, alții se apucaseră să copleze subiectele pe hîrtie. Pe ferestrele mari ale salii de clasă prindeașu să se reverse razele de soare ale unei zile toride de vară, ca și cea de ieri, iar în față sa Marian începu să calculeze febril pe ciornă. Se uită la ceasul de la mină: nouă și douăzeci. Se apucă de treabă. Vreo oră și jumătate scrise ca în transă, decuplat de lumea din jur, cînd pe ciornă, cînd pe foaia de examen. Cînd aproape că terminase, Marian întoarse furîșat capul spre el:

— Bai Vlade, ție cit ti-a dat randamentul?

Se uită furîșat în jur, ca să repereze supraveghetorii, se aplecă puțin, cocoșindu-se, ca o broască-țestoasă care-si indeasă gîtuș într-o haină de costum, și șopti:

— Zero opș'doi, bai.

— Liniste acolo! se auzi vocea aspră și sonoră a unuia dintre profesorii supraveghetori, care patrula printre bâncile de lemn. Vreti să zburati afară?

Încremeniră. Profesorul, un bărbat spălos și grizonant, cu o gură mică și nasul turtit, trecu tacticos pe lingă ei și se îndrepta spre catedră.

— Nu se poate! șopti îndîrjit Marian. Mie mi-a ieșit unu treizeci!

— Nu, bai!

Boul.

— Ba unu treizeci! Ai greșit!

— Liniste, v-am spus! se auzi iar vocea profesorului, care se întoarse și-i privi făios. Voi nu știți ce-i ăla examen? Să nu vă mai spun o dată!

Toate capetele din sală se întoarseră spre ei, aşa că rămaseră iar stană de piatră, în poziții

inocente. El se uita spre fereastra cu un aer îngindurat, de parcă tocmai descoperise o nouă lege a fizicii și nu știa cum să o formuleze mai bine pe hîrtie, iar Marian se aplecase peste foala lui de examen, gata să atingă cu nasul. Dar pe el ceva îl îmboldi să insiste și, după cîteva minute, se întinse spre Marian și șopocai:

— Nu se poate, băi! Randamentul nu poate fi mai mare de unu!

În liniștea din sala de clasă auzi un tropăit grăbit și apăsat. Profesorul grizonant se îndreptă direct spre banca lui și îl apucă de un brăț.

— Sus!

— Au! ii scâpă.

Se ridică, smucindu-se scurt.

— Tu, afară! lâträ profesorul.

Se muie deodată.

— Dar, tovarăsu' profesor...

— Afară! ridică vocea profesorul. De cîte ori vrei să-ți spun? Te-am avertizat de două ori! Gata, afară!

— Tovarăsu' profesor, dar n-am făcut... sché-ună el, facîndu-se parcă mai mic decît supraveghetorul.

Simțea că i se tăie picioarele. Îl venea să plingă și strînse tare din buzele subțiri, dar în felul asta chipul îi căpătă un aer ironic, care îl enervă și mai tare pe supraveghetor.

— Nu mai discutăm! Stringe-ți lucrurile și ieși! Nu vezi că-i deranjezi pe colegi? Cum te cheamă? Honoriu, îl strigă el pe celălalt supraveghetor, vezi pe listă unde-i băiatu' asta. Zi, cum te cheamă?

— Dar vă rog, tovarăsu' profesor! Vă rooog! Nu am făcut nimic! Am și terminat... am scris tot...

Culese foala de examen de pe masă, întinzînd-o rugător, și simți că i se frînge vocea. Foaia îi tremura în mînă. Profesorul o luă, o puse înapoi pe masă și făcu pe ea un X mare cu pixul.

— La revedere! îl zise răutăcios și îl impinse spre ieșire.

Ieși buimac, ascunzîndu-se de colegi, ca să nu îl vadă cum plînge. Măcar să nu se facă de rîs. Deși nu avea să-i mai vadă niciodată acolo, în liceu.

(Peste o săptămînă, cînd s-au afisat listele cu rezultatele, numele Vlad Jivan era undeva jos, într-o categorie separată, iar în dreptul lui, în locul celor două note și al mediei, scria doar „Eliminat”. Un pic mai sus, printre cei respinși, apărîea și numele lui Marian – fiindcă, evident, randamentul nu putea fi mai mare decît unu. Dar asta n-avea cum să-l consoleze.)

S-a tîrît încet spre casă, fără să mai ia tramvaiul, ca să amîne cât mai mult întîlnirea cu părinții. Era o zi splendidă, senină și luminoasă, totul în jur lucea verde, aerul încă nu se încinsese prea tare și oamenii păreau veseli și mulțumiți. I se părea că, în afara de el, nimenei altcineva nu suferă în oraș, că domnul acela slab și cocîrjat, cu o haină de costum maro, roasă și pătată, și cu un ciîne năpîrlit în lesă, are un motiv tainic de veselie, pe care îl savurează încet în timp ce traversează podul de la Baile Neptun, că cele trei puștoalce imbrăcate fistichiu, cu fuste scurte, plisate, sau cu blugi mulați, rid scăpărător de frumos, lipsite de orice griji, că femeia grasa și cu un șorț murdar care ieșise dintr-o măcelărie fluturînd o plasă de rafie goală tocmai scăpase de cea mai mare povară a vieții, și ar fi dat nici nu știa ce ca să fie în locul oricărui dintre ei. Pînă la urmă a venit și momentul cînd a ajuns în apartament, a desculiat ușa și a intrat într-o liniște ce i s-a părut sumbră, deși știa că aşa o să fie, s-a asezat pe un scaun și a stat aşa, uitîndu-se în gol. N-a plîns. A scrisnit și a vorbit singur. S-a învîrtit prin cele patru camere și nu s-a putut decide

să facă nimic, fiindcă nu avea ce să mai facă. Nu și-a scos nici costumul cu cămașă albă și cravată, frumos călcat de maică-sa pentru examen. Într-un tîrziu a auzit o cheie în ușă și a incremenit pe hol.

Maică-sa a ajuns cea dintii. I-a povestit tot, accentuînd brutalitatea profesorului și minimizînd puțin acțiunile lui, și atunci ea s-a speriat și a plins, a plins și el, s-a agățat de ea ca un copil de șase ani și a rugat-o să îl scape cumva. Maică-sa l-a privit cu ochii ei albaștri, curățați de lacrimi, și l-a trimis la cumpărături, adică să piardă vremea prin apropierea blocului și să stea cu ochii pe stradă pînă ce vede că se întoarce taică-său acasă. Să intre abia la vreo jumătate de oră după aceea. Era mai bine aşa.

Probabil că taică-său i-ar fi ars cîteva palme. L-ar fi certat și l-ar fi umilit. Dar el nu se temea nici de bătaie, nici de umilință, ci de momentul în care urma să spună ce se întîmplase, de clipa în care îl va privi în ochi pe taică-său și va schimba cursul vietii lui și al părintilor lui cu niste vorbe. Citise undeva că în Antichitate mesagerii ce aduceau vești proaste erau omoriți. Acum înțelegea de ce. Simțea că dacă nu e acolo atunci cînd taică-său află vestea, legătura din-tră acea veste și el o să slăbească puțin, astfel încît o să poată apărea în fața parintelui său cînd toate astea – eliminarea de la examen și, evident, din liceul cu care taică-său se mindrea atîta, umilința eșecului și felul stupid în care se petrecuse – vor face parte din trecut, un trecut care pe el îl privește doar incidental și care, la urma urmei, a și trecut, doar de-aia se cheamă trecut. Si, oricît de copilărească îi va fi fost judecata, a avut dreptate, cel puțin parțial: cînd a ajuns acasă, mînia lui taică-său se mai domolise, în bucătărie zăcea cloburile unei vase de cristal roșu, care lui taică-său oricum nu-i plăcuse niciodată, tot acolo plutea și o tăcere urîtă,